

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: Udrag fra Om Nordens videnskabelige Forening

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "Grundtvigs værker", i Grundtvig, N. F. S.: *Grundtvigs værker*, Aarhus Universitet, Kulturvidenskab, s. 22. Onlineudgave fra Grundtvigs Værker: https://tekster.kb.dk/text/gv-1839_617_2-txt-shoot-idm474.pdf (tilgået 29. april 2024)

Anvendt udgave: Grundtvigs værker

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs CC0-erklæringen](#)

Var nemlig Videnskabelighed blot et Læs Kundskaber og en sammenhængende Lærebygning (et System) fra *Grækenland* og *Rom*, der skulde eensdan forplantes fra Slægt til Slægt, og lod sig allerbedst forplante ved Pennen, da seer Man let, alle Universiteter alt i lang Tid havde været overflödige; thi de Læs Kundskaber og den Romerske Tankegang om allehaande Ting i Himmelen og paa Jorden, er nu saa forturskede i Böger paa mange levende Sprog, at hvem der har Lyst til dem, kan faae dem for godt Kiøb, uden at dertil behöves enten lærde Skoler eller Universiteter; og *den Videnskabelighed*, som blot bestaaer i at have tygget den *Latinske Grammatik*, gjort *Stil* derefter, og derpaa igien vridt Mund efter Stilen, den er jo saa latterlig og aabenbar unyttig, at, gav Man ikke *visse Levebröd* for den, vilde vist ikke et eneste Menneske finde den værd at eie, end sige med Slid og Slæb at erhverve sig. Da nu dog begge disse Ting tilsammentagne, i vor lange Latinskole-Tid, er kommet til at udgiöre det sædvanlige Begreb om Videnskabelighed, saa er det intet Under, at Mange studsende vil spørge, *hvad* Man skal med *Universiteter*, naar der er föiet Anstalt til folkelig Dannelse og til Embedsmænds hensigtsmæssige Forberedelse. Hvad Man imidlertid strax maa indrömme, saasnart det nævnes, er, at *Mathematiken* og *Naturvidenskaberne* hverken kan udtømmes ved den folkelige eller Embedsmændenes Dannelse og at de dog, baade for deres mangfoldige praktiske Anvendelighed, og for den Indsigt i Naturens Hemmeligheder, de enten give eller dog spaae og love, fortjene alle *Hovedfolks* Opmærksomhed, altsaa ogsaa *Nordboens*, der dog vel ei lader sig sin Plads blandt *Hovedfolkene* aftrætte. Langt mindre indlysende vil det vist nok, ei blot i *Ægypten* og *Nordamerica*, men selv mangansteds i *Europa* findes, at de *Historiske Videnskaber*, som ogsaa er langt fra at kunne udtømmes i Folkets eller Embedsmændenes Dannelse, er endnu langt mere praktisk anvendelige, og deels give, deels spaae og love en langt dybere Indsigt i Naturen og hele Menneske-Udviklingen; men i vort *Norden*, hvor *Historie* har fra Arildstid været mere Folkesag end noget andet Sted paa Jorden, vil dog vist ingen kritisk-historisk Hakke24mad have givet Afsmag for Andet end sig selv, have bragt den gamle Kiærlighed til at ruste, eller lukket Öret for den simple, klare Tale, at, da *Historien* omfatter *Menneske-Slægtens* mærkværdigste *Ord* og *Gierninger*, hvori Menneskenaturen aabenbarer sig, og hvortil alle videnskabelige Fremskridt höre, saa er *al* menneskelig *Vidskab* i Grunden *historisk*, og Kundskaben om det Forbigangne det eneste Middel til at forstaae det Nærværende og lægge fornuftige Planer for det Tilkommende. Er det os derfor om at giöre, at komme til Forstand paa os selv, baade som Medlemmer af den store Menneske-Slægt, og som egne Grene paa det store Stamtræ, da kan det ingenlunde fyldestgiöre os, at have sørget saa godt som mueligt for Folkets og det Borgerlige Selskabs *öiebliklige* Fornödenhed, men vi maa ogsaa giöre Vores til, at Enkelte, som dertil have Lyst og Anlæg, kan erhverve sig grundige Kundskaber og dybere Indsigt i alle Dele af menneskelig Vidskab, sikkre paa, at hvor det lykkes, vil Frugterne, saavel for den almindelige Dannelse, som for hele det Borgerlige Selskab, i Tidens Löb blive baade kiendelige og mangfoldig velgiörende. Spörsgsmaalet er altsaa blot, *hvordan* Man bedst kan fremme grundig og omfattende Viden skabelighed, og *hvad* der staaer i vore Kræfter uden föleligt Afsavn at giöre derfor.